

मुंबई महानगर क्षेत्र विकास प्राधिकरण (MMRDA) मधील कल्याण-डॉबिवली महानगरपालिका, भिंवंडी-निजामपुर शहर महानगरपालिका, उल्हासनगर महानगरपालिका, अंबरनाथ नगरपरिषद व कुळगांव-बदलापुर नगरपरिषद यांच्या सहभागासह एकत्रित महानगर परिवहन निगम (विषेश उद्देशिय वाहन व्यवस्था (SPV) तयार करून बससेवा चालविणे बाबत.

**महाराष्ट्र शासन
नगर विकास विभाग**
शासन निर्णय क्रमांक: कडोम-१०२३/प्र.क्र.४०/नवि-२८
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२
दिनांक: १४ मार्च, २०२४

वाचा:- १) आयुक्त, कल्याण-डॉबिवली महानगरपालिका यांचाक्र. कडोमपा/आयुक्त/पीए/परि/मुका/११५९, दि. २३.०२.२०२३ रोजीचा प्रस्ताव.
२) आयुक्त, कल्याण-डॉबिवली महानगरपालिका यांचे पत्र क्र. कडोमपा/आयुक्त/पीए/परि/मुका/५६७, दि. ०६.०३.२०२४.

प्रस्तावना:- कल्याण डॉबिवली महानगरपालिका, भिंवंडी निजामपुर शहर महानगरपालिका, उल्हासनगर महानगरपालिका आणि अंबरनाथ व कुळगांव बदलापुर नगरपरिषद या महानगरपालिका/ नगरपरिषदांच्या परिक्षेत्रातील २२५ चौरस किलोमीटर परीघक्षेत्रात सन २०११ जनगणनेनुसार ३३.४३ लक्ष इतकी लोकसंख्या आहे. सदर परिक्षेत्रामध्ये खाजगी वाहने, तसेच इतर खाजगी वाहनांची संख्या वाढत असून, त्यामुळे दिवसेंदिवस वाहतूक कोंडी व प्रदुषणात वाढ होत आहे. सदर महानगरपालिका/ नगरपरिषदा यांच्या २२५ चौरस कि.मी. कार्यक्षेत्रामध्ये १२ रेल्वे स्थानके असून, या स्थानकांवरून दररोज लाखो लोक प्रवास करतात तसेच, या महानगरपालिका व नगरपरिषदांच्या परिक्षेत्रात व नजिकच्या सुमारे १० कि.मी. परिक्षेत्रातील ग्रामीण भागाचे शहर सदृश्य नागरी भागात रूपांतर झालेले आहे.

खाजगी वाहनांमुळे रस्त्यावरील वाहतुकीची कोंडी मोठ्या प्रमाणावर होते. त्यामुळे सार्वजनिक बसेसचा वेग साधारणत: पुर्वी ताशी १६ कि.मी. होता, तो आता ताशी ०९ कि.मी. इतका मंदावला आहे. याचा विचार करता रस्त्यावर जास्त संख्येने सार्वजनिक वाहनांचा वापर करण्याकरिता नागरीकांना प्रवृत्त करणे तसेच शहरातील पर्यावरण समतोल राखणे आणि इंधन बचत वाहतुक कोंडीवर नियंत्रण हाच विषेश उद्देश ठेवून आयुक्त, कल्याण-डॉबिवली महानगरपालिका यांनी कल्याण-डॉबिवली महानगरपालिका, भिंवंडी-निजामपुर शहर महानगरपालिका, उल्हासनगर महानगरपालिका आणि अंबरनाथ नगरपरिषद व कुळगांव बदलापुर नगरपरिषद यांच्या एकत्रित सहभागातून सदर क्षेत्राकरिता प्राधिकरण तयार करून त्याद्वारे सार्वजनिक वाहतूक सुरु करण्याबाबतचा प्रस्ताव वाचा १ व २ अन्वये शासनास सादर केला होता.

२. कल्याण-डॉबिवली महानगरपालिका, भिंवंडी-निजामपुर शहर महानगरपालिका, उल्हासनगर महानगरपालिका आणि अंबरनाथ व कुळगांव-बदलापुर नगरपरिषद या महानगरपालिका नगरपरिषदांनी एकत्रित परिवहन सेवा सुरु करण्याबाबत पारीत केलेले ठराव, दिलेले ना-हरकत दाखले तसेच, सुलभ, परवडणारे, कार्यक्षम, विश्वसनीय, सुरक्षित आणि न्याय अशा वाहतूक सेवा पुरविणे हे उद्दिष्ट विचारात घेऊन आयुक्त, कल्याण-डॉबिवली महानगरपालिका यांनी कल्याण-डॉबिवली महानगरपालिका, भिंवंडी-निजामपुर शहर महानगरपालिका, उल्हासनगर महानगरपालिका आणि अंबरनाथ व कुळगांव बदलापुर नगरपरिषद यांच्या एकत्रित सहभागातून सदर क्षेत्राकरिता प्राधिकरण तयार करून त्याद्वारे सार्वजनिक वाहतूक सुरु करण्याबाबतच्या प्रस्तावास मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

कल्याण-डॉबिवली महानगरपालिका, भिवंडी-निजामपुर शहर महानगरपालिका, उल्हासनगर महानगरपालिका आणि अंबरनाथ नगरपरिषद व कुळगांव बदलापुर नगरपरिषद यांनी त्यांच्या हद्दीत कल्याण-डॉबिवली महानगरपालिका परिवहन उपक्रमाची बससेवा सुरू करणेबाबत पारीत केलेले ठराव, दिलेली सहमती व ना-हरकत दाखले, एकत्रित परिवहन सेवा सुरू करणेबाबत केलेले ठराव व आयुक्तांचा अहवाल विचारात घेऊन या क्षेत्राकरिता भारतीय कंपनी कायदा, १९५६ अन्वये “कल्याण महानगर परिवहन महामंडळ मर्यादित” (कल्याण-डॉबिवली, उल्हासनगर, भिवंडी-निजामपुर महानगरपालिका आणि अंबरनाथ व कुळगांव-बदलापुर नगरपरिषद यांचा संयुक्त उपक्रम) या अभिनामाची कंपनी स्थापन करण्यास व त्यासंदर्भातील कार्यवाही करण्यासाठी आयुक्तांच्या वाचा येथील प्रस्तावास शासनावर कोणतेही आर्थिक दायित्व येणार नाही या अटीवर शासनाची मान्यता देण्यात येत आहे.

२. “कल्याण महानगर परिवहन महामंडळ मर्यादित” (कल्याण-डॉबिवली, उल्हासनगर, भिवंडी-निजामपुर महानगरपालिका आणि अंबरनाथ व कुळगांव-बदलापुर नगरपरिषद यांचा संयुक्त उपक्रम) या कंपनीच्या कायमस्वरूपी संचालक मंडळाची रचना खालीलप्रमाणे करण्यात येत आहे. खालील नमूद पदसिद्ध संचालकाव्यातिरिक्त आवश्यकतेनुसार संचालक अथवा तज यांच्या नियुक्त्या कंपनीने प्रस्तावित केल्यानंतर शासनाकडून करण्यात येतील.

१	शासनाने नियुक्त केलेल्या भारतीय प्रशासन सेवेतील अधिकारी/अथवा आयुक्त, कल्याण डॉबिवली महानगरपालिका.	:	अध्यक्ष तथा व्यवस्थापकीय संचालक
२	आयुक्त, कल्याण डॉबिवली महानगरपालिका, अथवा त्यांनी प्राधिकृत केलेला सक्षम अधिकारी.	:	संचालक
३	महापौर, कल्याण डॉबिवली महानगरपालिका	:	संचालक
४	आयुक्त, उल्हासनगर महानगरपालिका	:	संचालक
५	महापौर, उल्हासनगर महानगरपालिका	:	संचालक
६	आयुक्त, भिवंडी-निजामपुर शहर महानगरपालिका	:	संचालक
७	महापौर, भिवंडी-निजामपुर शहर महानगरपालिका	:	संचालक
८	मुख्याधिकारी, अंबरनाथ नगरपरिषद	:	संचालक
९	नगराध्यक्ष, अंबरनाथ नगरपरिषद	:	संचालक
१०	मुख्याधिकारी, कुळगांव-बदलापुर नगरपरिषद	:	संचालक
११	नगराध्यक्ष, कुळगांव-बदलापुर नगरपरिषद	:	संचालक
१२	संचालक, केंद्रीय सडक मार्ग परिवहन संस्था (CIRT)	:	संचालक
१३	विभाग प्रमुख, परिवहन व दळण-वळण, मुंबई महानगर क्षेत्र विकास प्राधिकरण (MMRDA)	:	संचालक
१४	उप प्रादेशिक परिवहन अधिकारी (RTO)] कल्याण	:	संचालक
१५	परिवहन व्यवस्थापक, कल्याण डॉबिवली महानगरपालिका, परिवहन उपक्रम	:	संचालक तथा सचिव

३. सदर कंपनीचे कायम स्वरूपी संचालक मंडळ अस्तित्वात येईपर्यंत “कल्याण महानगर परिवहन महामंडळ मर्यादित” (कल्याण-डॉबिवली, उल्हासनगर, भिवंडी-निजामपुर महानगरपालिका आणि अंबरनाथ व कुळगांव-बदलापुर नगरपरिषद यांचा संयुक्त उपक्रम) कंपनी स्थापन करण्याची जबाबदारी सद्यस्थितीत कार्यरत संचालक मंडळाची राहील.

४. स्वतंत्र विशेष वाहन व्यवस्थापन करतांना खालील चतुःसूत्रीचा वापर करण्यात आला असून, त्याचे पालन करण्याची जबाबदारी संयुक्त कंपनीची राहील.

- **बस गाड्यांचे नियोजन:-** प्रत्येक स्थानिक स्वराज्य संस्थेसाठी लोकसंख्येवर आधारीत बसेसचे नियोजन करण्यात यावे.
- **कर्मचारी वर्गाचे नियोजन:-** मार्गावरील कर्मचारी वर्ग बाह्य यंत्रणेद्वारे आणि प्रशासकीय कर्मचारी वर्ग संबंधित स्थानिक स्वराज्य संस्थेकडून प्रतिनियुक्तीवर वर्ग करण्यात यावा.
- **मालमत्ता वापर आणि नियोजन:-** संबंधित स्थानिक स्वराज्य संस्थेच्या हद्दीतील मालमत्ता वाहतूकीच्या प्रयोजनासाठी उपलब्ध करून देण्यात येईल. सदर मालमत्तेचे विनियोजन, नियोजन कंपनीमार्फत करण्यात येईल. याबाबतचे सर्व अधिकार कंपनीस राहतील.
- **संचलन तुटीचे नियोजन:-** सार्वजनिक उपक्रमात प्रवासी वाहतूकीच्या संचलनात येणारी संचलन तुट (Operational Losses) ज्या महानगरपालिका/नगरपरिषदेच्या हद्दीमध्ये ज्या संख्येने बसेस कार्यरत राहतील त्या बसेसच्या संख्येनुसार त्या-त्या महानगरपालिका/नगरपरिषदांनी दायित्व स्विकारणे तसेच, नफा झाल्यास कंपनीमध्ये सहभागी झालेल्या महानगरपालिका/नगरपरिषदेच्या हद्दीत परिवहन सेवा विकास कामे व अद्यावतीकरणासाठी वापरण्यात यावा.

५. प्रभारी संचालक मंडळाने नवीन कंपनीची स्थापना करून ती कार्यान्वित करणे यासंबंधीच्या आस्थापनाविषयक, प्रशासकीय व वित्तीय विषयक बाबींची कार्यवाही पूर्ण करावी.

६. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharastra.gov.in या संकेत स्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा सांकेतांक २०२४०३१४१८४७४३५३२५ असा आहे. हा निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(सुशिला पवार)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत:-

- १) मा. राज्यपाल, महाराष्ट्र राज्य यांचे सचिव.
- २) मा. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन, मंत्रालय, मुंबई.
- ३) मा. मुख्यमंत्री महोदय यांचे अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ४) मा. उप मुख्यमंत्री (गृह), यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ५) मा. उप मुख्यमंत्री (वित्त), यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ६) प्रधान सचिव (नवि-२) नगरविकास विभाग, यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई.
- ७) प्रधान सचिव (परिवहन), गृह विभाग, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२
- ८) आयुक्त, कल्याण डॉऱ्बिवली महानगरपालिका, कल्याण.
- ९) आयुक्त, भिवंडी निजामपुर शहर महानगरपालिका, भिवंडी
- १०) आयुक्त, उल्हासनगर महानगरपालिका, उल्हासनगर.
- ११) मुख्याधिकारी, अंबरनाथ नगरपरिशद, अंबरनाथ.
- १२) मुख्याधिकारी, कुळगांव बदलापुर नगरपरिशद, बदलापुर.
- १३) संचालक, सीआयआरटी, पुणे
- १४) प्रमुख, परिवहन व दळण-वळण, मुंबई महानगर क्षेत्र विकास प्राधिकरण (MMRDA)
- १५) उप प्रादेशिक परिवहन अधिकारी, कल्याण
- १६) परिवहन व्यवस्थापक, कल्याण डॉऱ्बिवली महानगरपालिका, कल्याण.
- १७) सर्व सह/उप सचिव, नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- १८) निवड नस्ती (नवि-२८)